

Onderzoek vaste rust- en verblijfplaatsen

Magelhaenstraat Amersfoort

Onderzoek vaste verblijfplaatsen

Magelhaenstraat Amersfoort

Titel	Onderzoek vaste rust- en verblijfplaatsen Magelhaenstraat Amersfoort
Uitvoering	Bureau Bleijerveld
Opdrachtgever	Buro Boot Plesmanstraat 5 3900 AM Veenendaal
Datum	30 september 2019
Status	definitief

Andringastrjitte 27
8495 JZ Aldeboarn

mob 06-40559568
bleijerveld@ruimtevooradvies.nl

www.ruimtevooradvies.nl

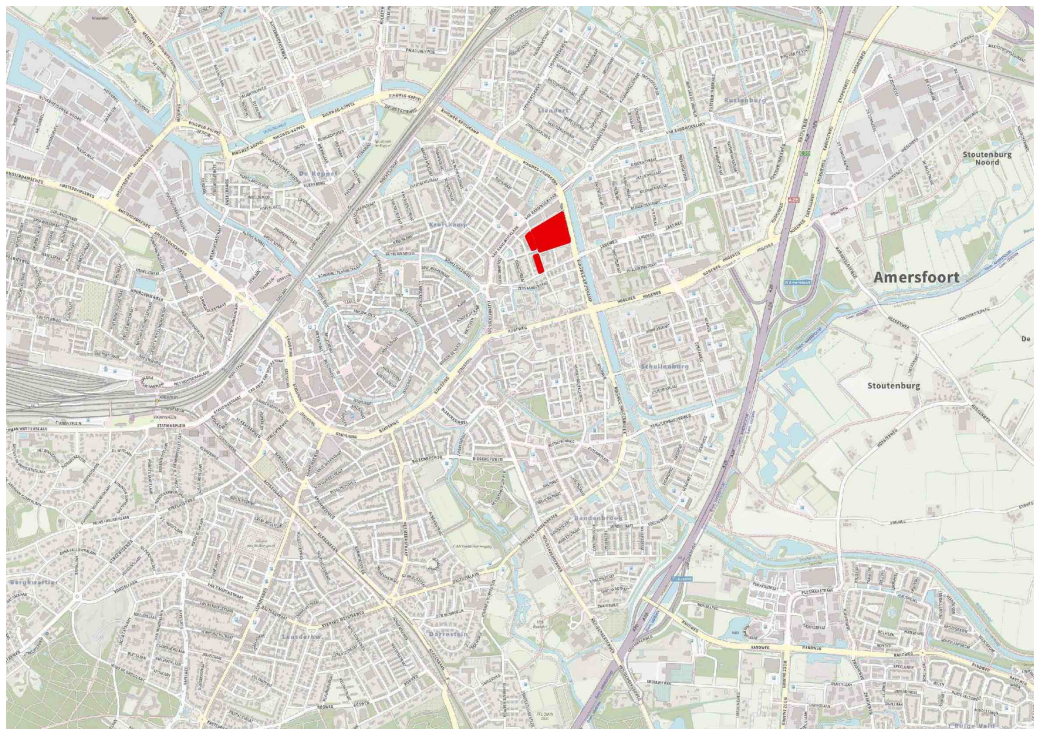
Inhoudsopgave

1	Inleiding	1
1.1	Aanleiding & doel	1
2	Onderzoeksgebied en ingrepen	2
2.1	Onderzoeksgebied	2
2.2	Ingreep	2
3	Onderzoeksmethoden	3
3.1	Vleermuizen	3
3.2	Gierzwaluw	3
3.3	Huismus	4
4	Resultaten vleermuizen	5
4.1	Voorjaar	5
4.2	Najaar	6
5	Resultaten Gierzwaluw	7
6	Resultaten Huismus	8
7	Conclusies	9
	Bronnen	10
	Bijlage I. Wettelijk kader en beleidsbeleid	

1 Inleiding

1.1 Aanleiding & doel

Woningcorporatie Alliantie heeft het voornemen om een aantal woningen rond de Magelhaenstraat in Amersfoort te slopen (fig. 1). Onder meer bij ruimtelijke ingrepen dient rekening te worden gehouden met beschermde soorten en gebieden. Wet- en regelgeving omtrent deze soorten en gebieden is vastgelegd in de Wet Natuurbescherming (Wnb, 2017) en de provinciale structuurvisie/verordening (EHS/NNN). In dit kader is een onderzoek naar verblijfplaatsen van vleermuizen, gierzwaluw en huismus uitgevoerd. In het onderhavige rapport zijn de resultaten van het onderzoek uitgewerkt. De gegevens vormen de basis voor ontheffingsaanvragen in het kader van de Wet natuurbescherming.

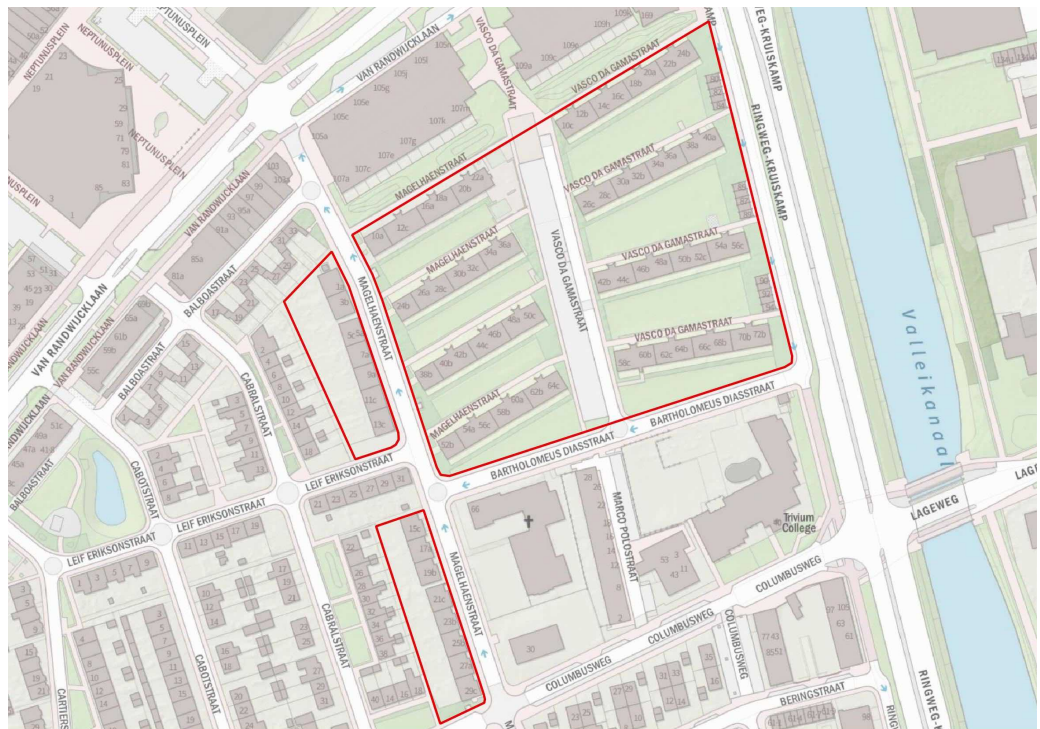

Figuur 1. Globale ligging onderzoeksgebied (rood).

2 Onderzoeksgebied en ingrepen

2.1 Onderzoeksgebied

Het onderzoeksgebied wordt gevormd door twaalf woonblokken een de Magelhaenstraat en de Vasco da Gamastraat (fig. 2) die gebouwd zijn in 1957. Het gaat om gemetselde appartementencomplexen met drie woonlagen en een pannendak. Op grond van het bouwjaar en de aanwezigheid van open stootvoegen is aangenomen dat een ongeïsoleerde spouw aanwezig is.

Figuur 2. Ligging onderzochte complexen met projectgrens (rood).

2.2 Ingreep

De complexen worden gesloopt ten behoeve van nieuwbouw. Er zijn geen details van het nieuwbouwplan bekend.

3 Onderzoeksmethoden

3.1 Vleermuizen

Het onderzoek naar vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen is in het najaar van 2018 gestart met twee najaarsbezoeken. Het voorjaarsonderzoek is in 2019 uitgevoerd met twee ochtend en drie avondbezoeken. In onderstaande tabellen zijn de details van de bezoekdata weergegeven. De bezoeken hadden een duur van circa twee uur vanaf of tot zonsondergang. In het najaar begonnen de bezoeken minimaal een uur na zonsondergang in verband met de later startende baltsperiode. Voor het onderzoek is gebruik gemaakt van een Anabat Walkabout. In aanvulling op de bat detector is gebruikgemaakt van een warmtebeeldcamera.

Tabel 1. Details vleermuisonderzoek

Details vleermuisonderzoek Magelhaenstraat Amersfoort						
Datum	Aandachtspunt	periode	tijden	Temp.	Wind	weertype
21-08-2018	Paar/winterverblijven	Avond	22:00-24:00	19°C	1 Bft	Lichtbewolkt
10-09-2018	Paar/winterverblijven	Avond	21:30-23:30	17°C	1 Bft	Bewolkt
03-06-2019	Zomer/kraamverblijven	Avond	21:30-23:30	18°C	1 Bft	Bewolkt
05-06-2019	Zomer/kraamverblijven	Ochtend	03:20-05:20	14°C	1 Bft	Onbewolkt
25-06-2019	Zomer/kraamverblijven	Avond	22:00-24:00	25°C	2 Bft	Onbewolkt
26-06-2019	Zomer/kraamverblijven	Ochtend	03:20-05:20	18°C	2 Bft	Lichtbewolkt
03-07-2019	Zomer/kraamverblijven	Avond	22:00-24:00	15°C	1 Bft	Onbewolkt

3.2 Gierzwaluw

Het onderzoek naar nestplaatsen van gierzwaluw is uitgevoerd in de periode juni - begin juli 2019. De bezoeken vonden plaats in de twee uur voor zonsondergang. Het gebied is viermaal bezocht. In het onderzoek is gelet op nestindicerend gedrag, zoals scheervluchten, in- en uitvliegen en nestgeluiden. Tijdens het onderzoek is gebruikgemaakt van een kijker.

Tabel 3. Details gierzwaluwonderzoek

Details gierzwaluwonderzoek Magelhaenstraat Amersfoort						
Datum	Aandachtspunt	periode	tijden	Temp.	Wind	weertype
03-06-2019	Nestplaatsen	Avond	19:30-21:30	20°C	1 Bft	Bewolkt
04-06-2019	Nestplaatsen	Avond	19:30-21:30	23°C	2 Bft	Bewolkt
25-06-2019	Nestplaatsen	Avond	20:00-22:00	26°C	2 Bft	Onbewolkt
03-07-2019	Nestplaatsen	Avond	22:00-24:00	15°C	1 Bft	Onbewolkt

3.3 Huismus

Het onderzoek naar vaste nestplaatsen van Huismus is in het voorjaar van 2019 uitgevoerd. De bezoeken hadden een duur van twee tot drie uur en vingen een uur na zonsopgang aan. Het gebied is tweemaal bezocht. Er is gelet op nestindicerend gedrag, zoals zangposten, in- en uitvliegen, alarmeren, nestgeluiden en zichtbaar nestmateriaal. In het onderzoek is gebruikgemaakt van een kijker.

Tabel 4. Details huismusonderzoek

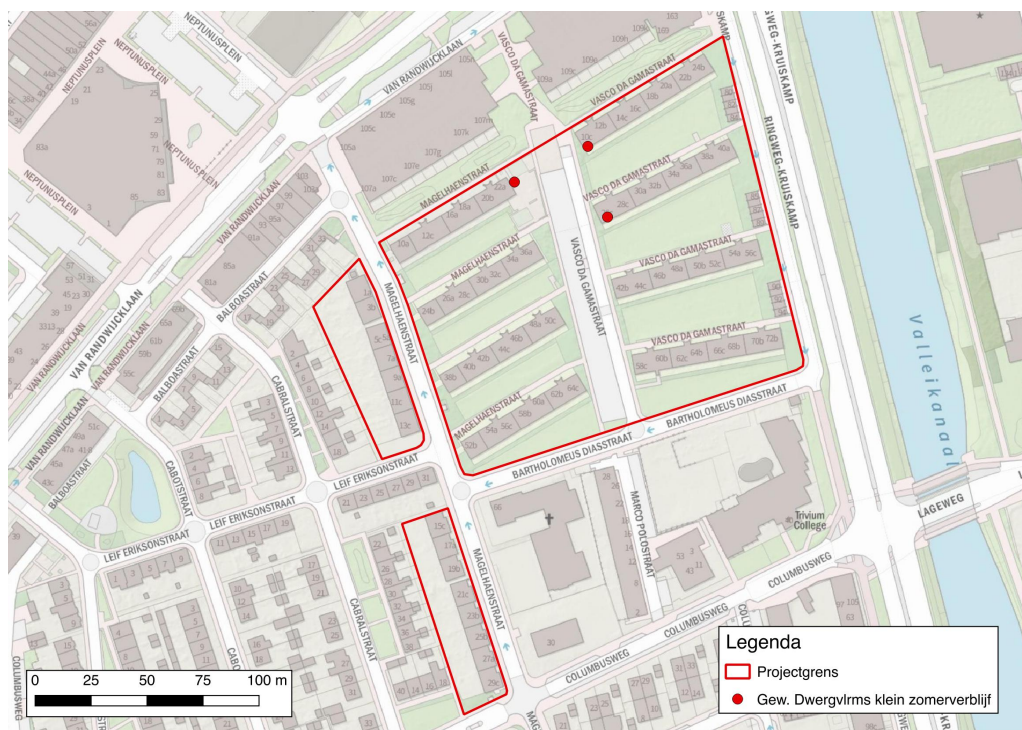
Details huismusonderzoek Magelhaenstraat Amersfoort						
Datum	Aandachtspunt	periode	tijden	Temp.	Wind	weertype
12-04-2019	Nestplaatsen	Ochtend	08:00-10:00	8°C	1 Bft	Lichtbewolkt
10-05-2019	Nestplaatsen	Ochtend	07:00-09:00	11°C	1 Bft	Bewolkt

4 Resultaten vleermuizen

4.1 Voorjaar

In het voorjaar zijn drie soorten vleermuizen waargenomen namelijk gewone dwergvleermuis, laatvlieger en rosse vleermuis. De meeste activiteit is rond in- en uitvliegtijd waargenomen. Buiten deze perioden is weinig activiteit vastgesteld.

Gewone dwergvleermuis is het meest waargenomen. Na zonsopgang was er enige tijd een diffuse trek door het gebied te zien van individuele dieren. Er is tijdens de avondbezoeken geen uitvlieggedrag waargenomen dat duidt op de aanwezigheid van een kolonie. Wel waren er aanwijzingen voor kleine zomerverblijven vanwege de vroege aanwezigheid van individuele vleermuizen tussen de gebouwen van de Vasco da Gamastraat die daar enige tijd enige tijd bleven foerageren. Tijdens de ochtendbezoeken zijn aan de noordzijde van de straat enkele kleine zomerverblijven vastgesteld met één individu (fig. 3). Tijdens het eerste ochtendbezoek ging het om twee verblijven, tijdens het tweede bezoek vermoedelijk om drie verblijven. De dieren maakten gebruik van of zwermden bij open stootvoegen in de kopgevel of de hoek van de langsgevel. Gedurende de avondbezoeken is rond uitvliegtijd tweemaal een laatvlieger waargenomen die over de Vasco da Gamastraat vloog. Het dier kwam zichtbaar aanvliegen uit het gebied ten zuiden van het plangebied. Er zijn geen aanwijzingen gevonden voor de aanwezigheid van verblijfplaatsen binnen het plangebied.

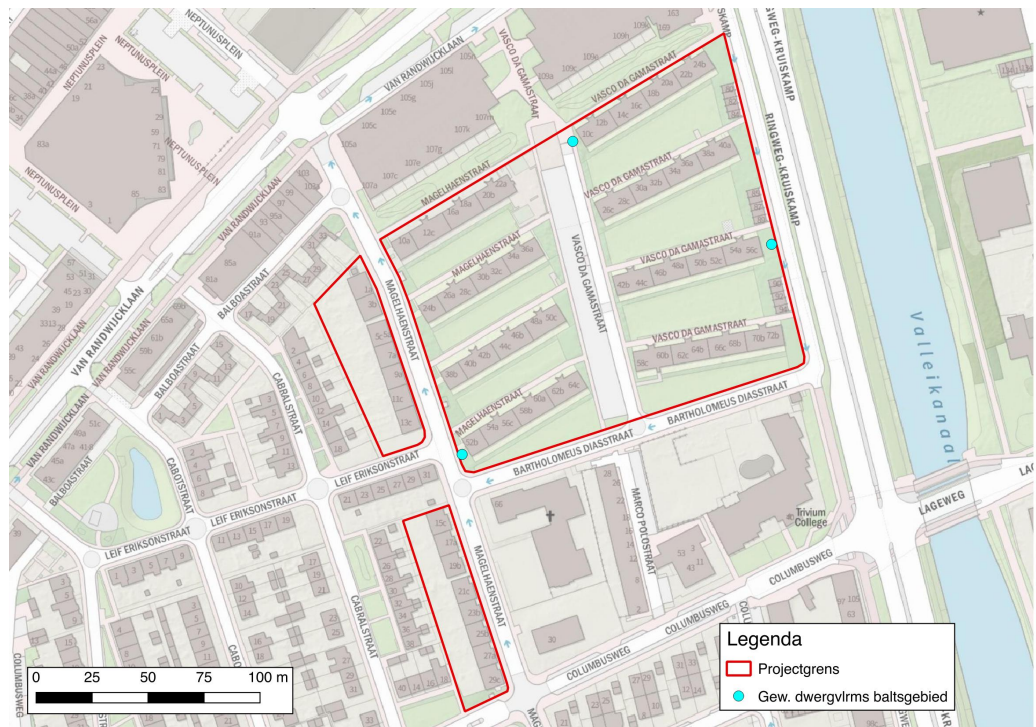

Figuur 3. Relevante resultaten voorjaarsonderzoek vleermuizen.

4.2 Najaar

In het najaar zijn drie soorten vleermuizen waargenomen namelijk gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en rosse vleermuis.

Regelmatig waren foeragerende en langsvliegende dieren te horen. Op drie locaties was rond een kopgevel een concentratie van baltsactiviteit waar te nemen (fig. 4). Op grond hiervan is geconcludeerd dat zich op die locaties een paarverblijf bevindt met een totaal van drie stuks.

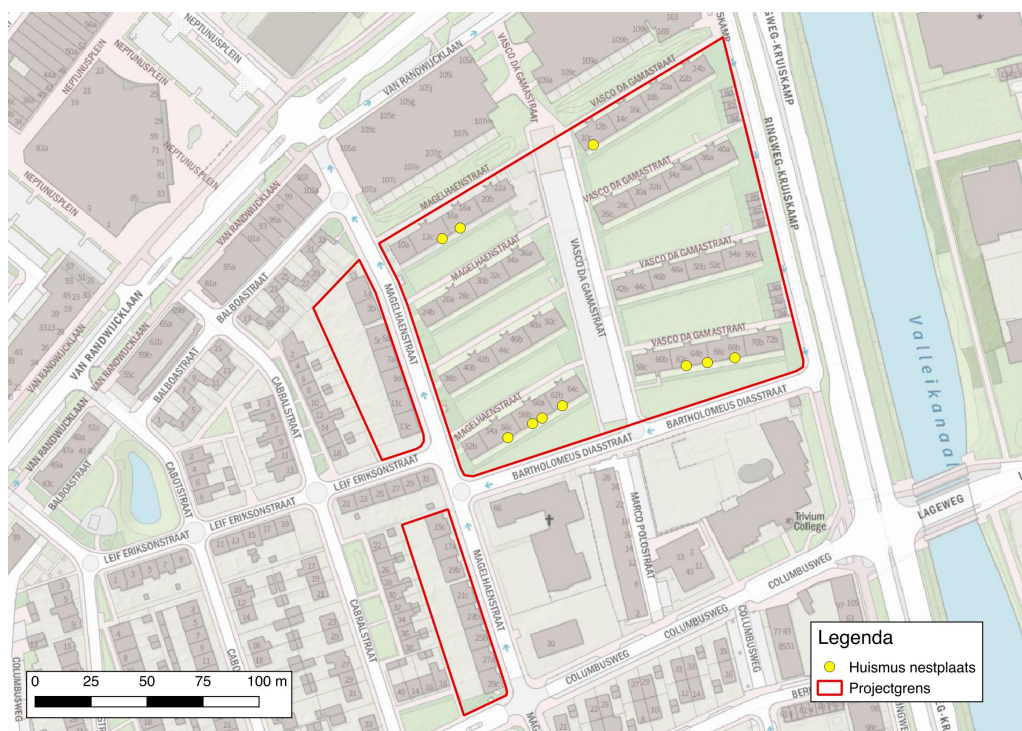
Figuur 4. Relevante resultaten najaarsonderzoek vleermuizen.

5 Resultaten Gierzwaluw

In de wijk zijn op alle bezoeken gierzwaluwen waargenomen. Het ging echter om hoog overvliegende dieren en hoogvliegende zwermen. In het plangebied is gierzwaluw nooit tussen de gebouwen waargenomen. Op grond hiervan is geconcludeerd dat gierzwaluw niet in het plangebied tot broeden komt.

6 Resultaten Huismus

Op beide bezoekdata is huismus binnen het plangebied vastgesteld (fig. 5). Nestindicerend gedrag is alleen vastgesteld bij de gebouwen van de Vasco da Gamastraat. Met name bij de zuidelijke twee flats was veel activiteit waar te nemen. Hier zijn zeven zangposten geteld. In de noordelijke twee flats zijn drie zangposten geteld. In totaal zijn tien nestplaatsen vastgesteld. De nesten bevonden zich onder de onderste rij dakpannen van de langsgevels.

Figuur 5. Relevante resultaten huismusonderzoek.

7 Conclusies

In verschillende flats van de Vasco da Gamastraat zijn verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis en huismus aangetroffen. In totaal gaat het om drie kleine zomerverblijven en drie paarverblijven van gewone dwergvleermuis en tien nestplaatsen van huismus. De verblijfplaatsen zijn jaarrond beschermd inclusief het functionele leefgebied. Door de sloop gaan de verblijfplaatsen verloren. Afhankelijk van de periode van uitvoering kan ook sterfte optreden. Handelingen die dit tot gevolg hebben zijn verboden volgens de Wet natuurbescherming. Voor uitvoering van het renovatieplan dient een ontheffing te worden aangevraagd bij provincie Utrecht. Ten behoeve van de aanvraag dient een activiteitenplan te worden opgesteld waarin maatregelen zijn beschreven om negatieve effecten te voorkomen en de duurzame instandhouding van de populaties te waarborgen. Het plan is niet van invloed op het functionele leefgebied van gewone dwergvleermuis maar afhankelijk van de uitvoering wel op huismus.

Bronnen

- Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging (2017) Vleermuisprotocol 2017, maart 2017. www.netwerkgroenebureaus.nl en www.zoogdiervereniging.nl
- www.provincie-utrecht.nl

Bijlage I Wettelijk kader en beleidskader

De toets is gericht op de aanwezigheid van beschermde soorten en beschermde gebieden. De bescherming is in de wet geregeld middels de Wet natuurbescherming. De gebiedsbescherming die voortkomt uit het beleid uit de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte en de provinciale structuurvisies en verordeningen (NNN/EHS) neemt een aparte positie in.

Wet
natuurbescherming

De Wet natuurbescherming (Wnb) verenigt of vervangt verschillende wetten en verdragen op het gebied van bos- en natuurbescherming, te weten:

- Voormalige Flora- en Faunawet
- Europese Vogelrichtlijn
- Europese Habitatrichtlijn, Verdrag van Bonn en Verdrag van Bern
- Voormalige Boswet

Activiteiten mogen niet leiden tot een overtreding van de verbodsbepalingen. Om af te mogen wijken van de verbodsbepalingen via een ontheffing of vrijstelling moet aan drie criteria zijn voldaan:

- Ten eerste mag alleen van de verbodsbepaling afgeweken worden als er geen andere bevredigende oplossing voor de handeling mogelijk is.
- Ten tweede moet tegenover de afwijking van het verbod een in de wet genoemd belang staan. De wet geen voor de verschillende beschermingsregimes aan wat die belangen zijn zoals volksgezondheid of openbare veiligheid.
- Tenslotte mag de ingreep geen afbreuk doen aan de staat van instandhouding van de soort.

De Wnb kent verschillende beschermingsregimes voor nationaal beschermde soorten, Vogelrichtlijnsoorten en Habitatrichtlijnsoorten. Elk van deze drie beschermingsregimes kent zijn eigen verbodsbepalingen en vereisten en belangen voor vrijstelling of ontheffing van de verboden. In onderstaande tabel is een overzicht gegeven van de verbodsbepalingen die relevant zijn bij ruimtelijke ontwikkelingen en dergelijke.

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn § 3.1 Wnb	Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn § 3.2 Wnb	Beschermingsregime andere soorten § 3.3 Wnb
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen.
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen.	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen.
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en	Art 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van	Niet van toepassing

deze onder zich te hebben.	dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.	
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren.	Niet van toepassing.
Niet van toepassing.	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Vrijstelling

In sommige gevallen geldt voor een handeling die gevolgen heeft voor een soort een vrijstelling. Vormen van vrijstellingen zijn het toepassen van een gedragscode, een programmatische aanpak, een provinciale verordening en een ministeriele regeling.

Zorgplicht

De zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leef- omgeving. Overtreding van de zorgplicht is niet strafbaar gesteld; de zorgplicht kan wel door toepassing van bestuursdwang worden gehandhaafd.

Bevoegd gezag

De provincie waarin een handeling plaatsvindt is in principe verantwoordelijk voor de uitvoering van de Wnb. In een aantal gevallen is de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland namens het Rijk verantwoordelijk. Het gaat om zaken van nationaal of provincie-overschrijdend belang, zoals Rijkswegen, -wateren en militaire activiteiten.

Rode lijst

Een Rode Lijst bevat een overzicht van soorten die uit Nederland zijn verdwenen of dreigen te verdwijnen. Dit wordt bepaald op basis van zeldzaamheid en/of negatieve trend. De lijsten worden periodiek vastgesteld door de minister van EZ. Rode lijsten hebben geen juridische status. Als een soort op de lijst komt, is deze niet automatisch beschermd. Daarvoor moet de soort worden aangewezen onder de Wnb. De Rode lijsten helpen daarbij. Deze lijsten worden ook gebruikt om te toetsen of de beleidsdoelen over biodiversiteit worden gehaald (www.rijksoverheid.nl).

NNN/EHS

Het Nationale Natuurnetwerk (NNN, voorheen de Ecologische Hoofdstructuur - EHS) is een netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen natuurgebieden in Nederland. De EHS is als beleidsdoel opgenomen in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR). De juridische borging van de nationale ruimtelijke belangen die in de SVIR worden aangewezen vindt plaats via het

Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro). De rijkslijn zoals verwoord in het SVIR en Barro is dat er bij EHS geen sprake is van externe werking.

De provincies zijn verantwoordelijk voor de begrenzing en de ontwikkeling van dit natuurnetwerk. Zij wijzen in hun structuurvisie of verordening de gebieden aan die onder het NNN vallen. In of in de nabijheid van een NNN-gebied geldt het 'nee, tenzij'-principe: nieuwe plannen of projecten zijn niet toegestaan als ze de wezenlijke (potentiële)waarden en kenmerken van het NNN-gebied significant aantasten, tenzij er sprake is van redenen van groot openbaar belang en er geen reële alternatieven zijn. De schade dient in dat geval door mitigerende maatregelen zoveel mogelijk beperkt te worden. De restschade dient te worden gecompenseerd. De planologische bescherming van het NNN vindt plaats in op basis van de Wet ruimtelijke ordening vast te stellen bestemmingsplannen.